

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

COMISSIÓ DE SEGUIMENT 11 de desembre de 2017

Procés participatiu de Ca n'Altimira, Cerdanyola del Vallès

DETERMINACIONS ARQUITECTÒNIQUES

Context urbanístic

La parcel·la de Ca n'Altimira no sempre ha tingut el mateix ús. L'edificació inicialment era una masia, i amb el temps va acabar convertint-se en un equipament cultural, la biblioteca. El procés que ho ha permès és el següent:

14 de juliol de 1976.

S'aprova el PGM (Pla General Metropolità). Aquest Planejament general qualifica la parcel·la de Ca n'Altimira de 8a_Verd Privat Protegit, juntament amb els espais lliures que rodegen l'edifici, i diverses construccions auxiliars que restaven pendents de reformar.

25 de març de 1987.

L'ajuntament de Cerdanyola del Vallès aprova el P.E.R.I (Pla Especial de Reforma interior) de dotació d'equipaments de la Finca d'Altimira. Aquest desenvolupa el PGM, i determina els paràmetres urbanístics del conjunt d'edificacions de l'àmbit així com dels espais lliures del voltant. Els objectius del Pla son implantar la biblioteca a l'edifici Altimira fent-hi una petita ampliació però mantenint les seves característiques arquitectòniques i edificar un nou volum per a col·locar-hi el Casal de Joventut. El pla també mantenia gran part de la vegetació existent.

17 d'octubre de 2001.

La comissió d'urbanisme de Barcelona aprova la M.P.E.R.I. (Modificació del Pla Especial de Reforma Interior de Dotació d'Equipaments de la Finca Altimira). Aquest Pla manté la qualificació d'equipament comunitari (Clau 7b) amb assignació d'ús cultural de la parcel·la, però planteja una ampliació de l'edifici del Casal de Joves.

Aquest document no modifica les característiques assignades per a l'edifici de Ca n'Altimira.

17 de setembre de 2003.

La Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona aprova el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Cerdanyola del Vallès.

Aquest document no inclou la finca de Ca n'Altimira dins el conjunt d'edificacions a protegir, malgrat les característiques que té.

Informe tècnic de Ca n'Altimira.

En una escala més constructiva, citem aquí també un document de referència rellevant com ho és l'Informe Tècnic de Ca n'Altimira realitzat pel servei d'Urbanisme (Unitat d'Obres) de l'Ajuntament de Cerdanyola (ITE 2013-06).

Aquest informe realitza una diagnosi de l'estat de l'edificació i dels seus elements constructius, així com la localització i qualificació de possibles deficiències i conclusions de cara a la seva possible reutilització. Cal tenir-lo en compte per a qualsevol de les propostes sorgides del present treball.

Informe tècnic de Ca n'Altimira (ITE / 2013-06) ^

Planta d'Ordenació del "Pla Especial de Reforma Interior de dotació d'equipaments de la Finca Altimira", Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, 1985. >

Inventari d'espais actuals

A l'hora d'abordar la rehabilitació integral de l'edifici de Ca n'Altimira, suposi o no aquesta actuació una ampliació sobre l'actual cos edificat, cal tenir en compte tant les estances de què disposa a l'interior del recinte, com els espais urbans al seu voltant. Aquestos darrers prenen una importància cabdal si es tracta de fer que la nova ca n'Altimira suposi un pol d'atracció i un activador positiu de la vida social a l'espai públic.

El programa que es proposi al recinte de Ca n'Altimira, sempre que sigui possible, tindrà la seva equivalència també als espais exteriors, podent realitzar les mateixes activitats a l'espai públic del voltant si els condicionants climàtics, atmosfèrics i tècnics ho possibiliten. De la mateixa manera, aquests espais exteriors podran admetre activitats complementàries al programa previst, activitats que no es poden dur a terme a l'interior de l'edifici però sí a fóra, ja sigui per raons d'aforament, de manteniment, de tipologia d'activitat, de necessitat de visibilització,...

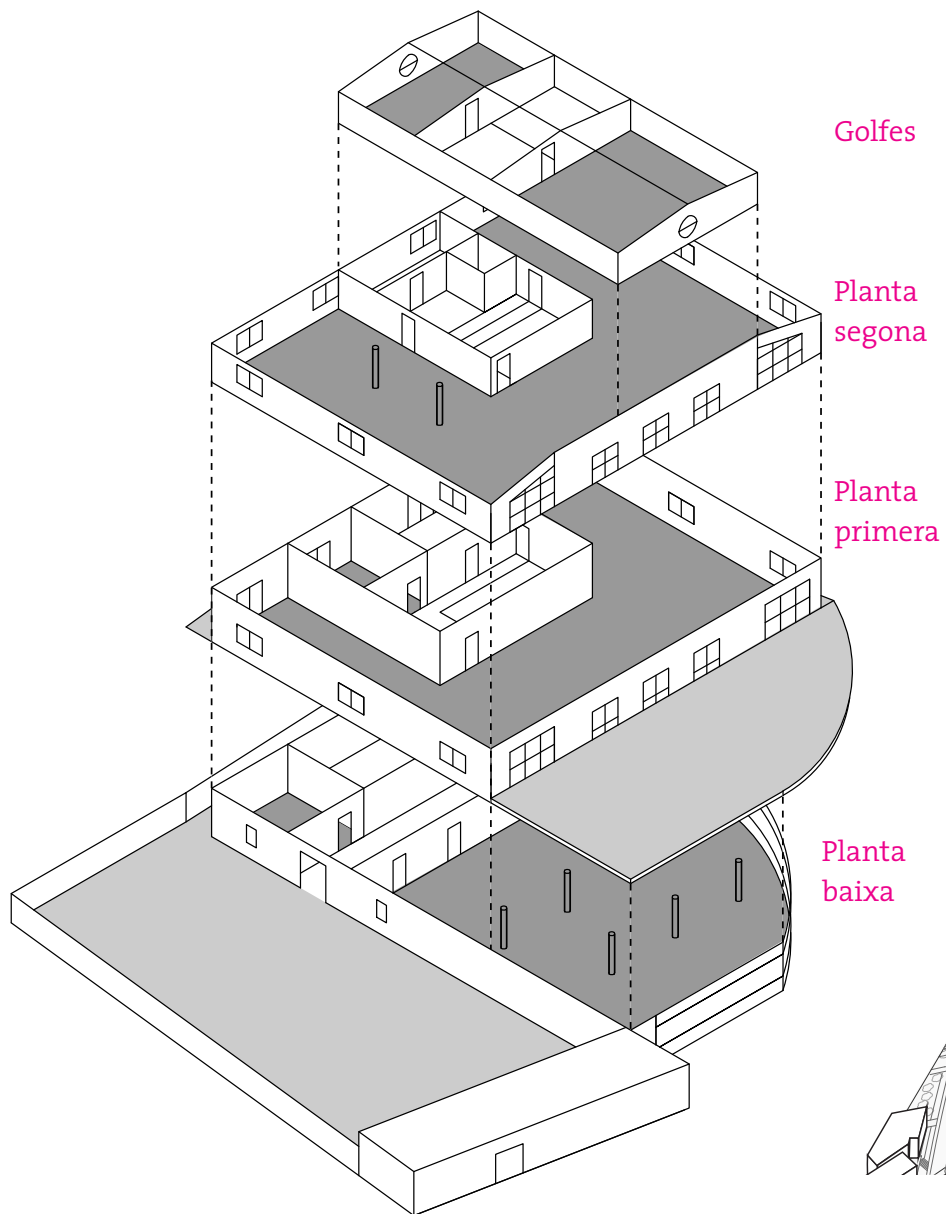
Aquest condicionant d'expansió i visibilització de les activitats a Ca n'Altimira requerirà la previsió d'equipament mòbil i mobiliari per exteriors, així com una reserva d'espais d'emmagatzematge al seu recinte o a espais propers (podria compartir recursos amb el Casal de Joves).

36

Pla funcional de Ca n'Altimira

En vermell, espais no contabilitzats al total de metres quadrats.

QUADRE DE SUPERFÍCIES			
(Font: INFORME TÈCNIC ITE / 2013-06 - INSPECCIÓ DE L'EDIFICI CA N'ALTIMIRA [Unitat d'obres, Servei d'Urbanisme])			
Planta baixa	Planta primera	Planta segona	Golfes
Tallavents 4,51 m ²	Escala 8,77 m ²	Escala 9,09 m ²	Altell 8,95 m ²
Vestibul 21,46 m ²	Serveis 10,72 m ²	Distribuidor 7,24 m ²	S. Neteja 24,46 m ²
Direcció 19,74 m ²	Distribuidor 11,33 m ²	Serveis 14,69 m ²	Magatzem 26,72 m ²
Escala 7,38 m ²	Despatx 11,53 m ²	Sala infantil 164,09 m ²	
Guardaroba 2,05 m ²	Sala lectura 116,65 m ²	S. reunions 25,02 m ²	
Distribuidor 9,90 m ²	Videoteca 37,36 m ²		
Serveis 14,39 m ²	Terrassa E. 169,56 m²		
Sala Ascensor 3,40 m ²	Voladius 41,09 m²		
Aula 34,41 m ²	Terrassa O. 45,42 m²		
Sala lectura 240,71 m ²			
Sala calderes 1 11,43 m ²			
Sala calderes 2 13,64 m ²			
Escala ext. 9,32 m²			
Porxo 69,16 m²			
Pati d'accés 334,02 m²			
Escala ext. 5,49 m²			
Útil P. Baixa 383,02 m ²	Útil P. Primera 196,36 m ²	Útil P. Segona 220,13 m ²	Útil P. Golfes 60,13 m ²
TOTAL SUPERFÍCIE ÚTIL 859,64 m²			
Construïda PB 547,08 m ²	Constr. P1 276,01 m ²	Construïda P2 266,69 m ²	Construïda 82,93 m ²
TOTAL SUPERFÍCIES CONSTRUIDES 1.172,71 m²			
TOTAL SUPERFÍCIE DE PATIS I TERRASSES 590,09 m²			

Golfes

Planta segona

Planta primera

Planta baixa

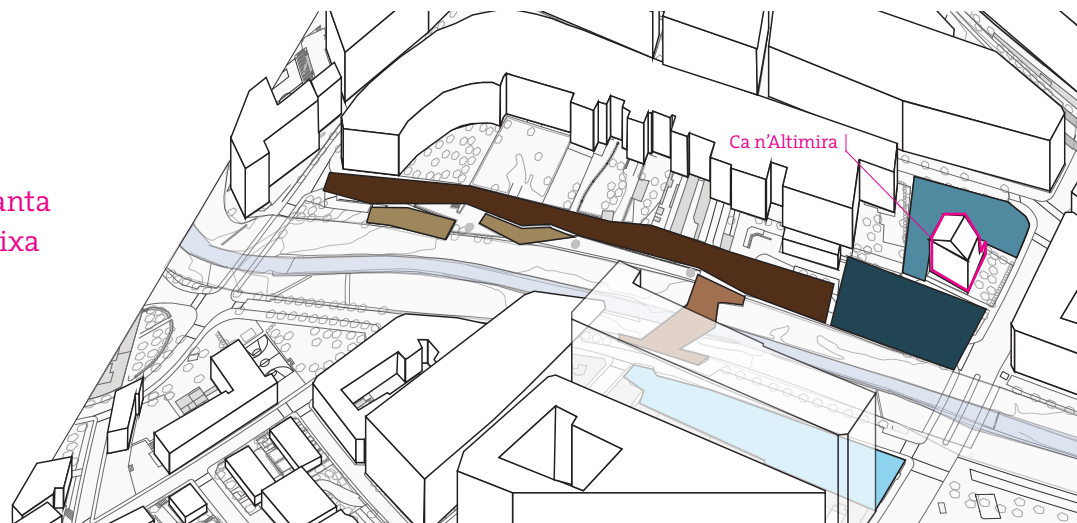
Esquema per plantes de Ca n'Altimira.

QUADRE DE SUPERFÍCIES

(Font pròpia)

Espai públic

	P. Josep Viladomat 1.715 m ²
	Bosquet R. Sec 1.884,00 m ²
	Pont R. Sec 787,00 m ²
	Miradors R. Sec 786,00 m ²
	Passeig R. Sec 3.146,00 m ²
	Parc acàcies 2.334m ²

Esquema de l'espai públic a l'entorn de Ca n'Altimira.

criteris projectuals generals

Ca n'Altimira no és només l'antiga biblioteca de Cerdanyola, no és només la masia del segle XV que ha perdurat fins a l'actualitat. Ca n'Altimira és un lloc de la ciutat de Cerdanyola i de la memòria dels seus ciutadans i ciutadanes. És indestruïble d'allò que l'envolta, i constitueix, per tant, l'extensió del seu propi caràcter.

L'activitat pública a l'enclau de Ca n'Altimira és determinant per a convertir-se en un pol identitari de la ciutat, potenciador de les dinàmiques socioeconòmiques ja existents a l'àrea, i generador de les complementàries. En aquest sentit, s'ha de convertir en un espai públic vitalista i referent per tota la ciutadania de Cerdanyola del Vallès.

Queda clar que l'edifici té un alt valor patrimonial, i que es situa a un lloc privilegiat, estratègic a la ciutat de Cerdanyola. La ciutadania el reconeix encara com l'antiga biblioteca, fet que demostra que també té un alt valor a la memòria històrica col·lectiva.

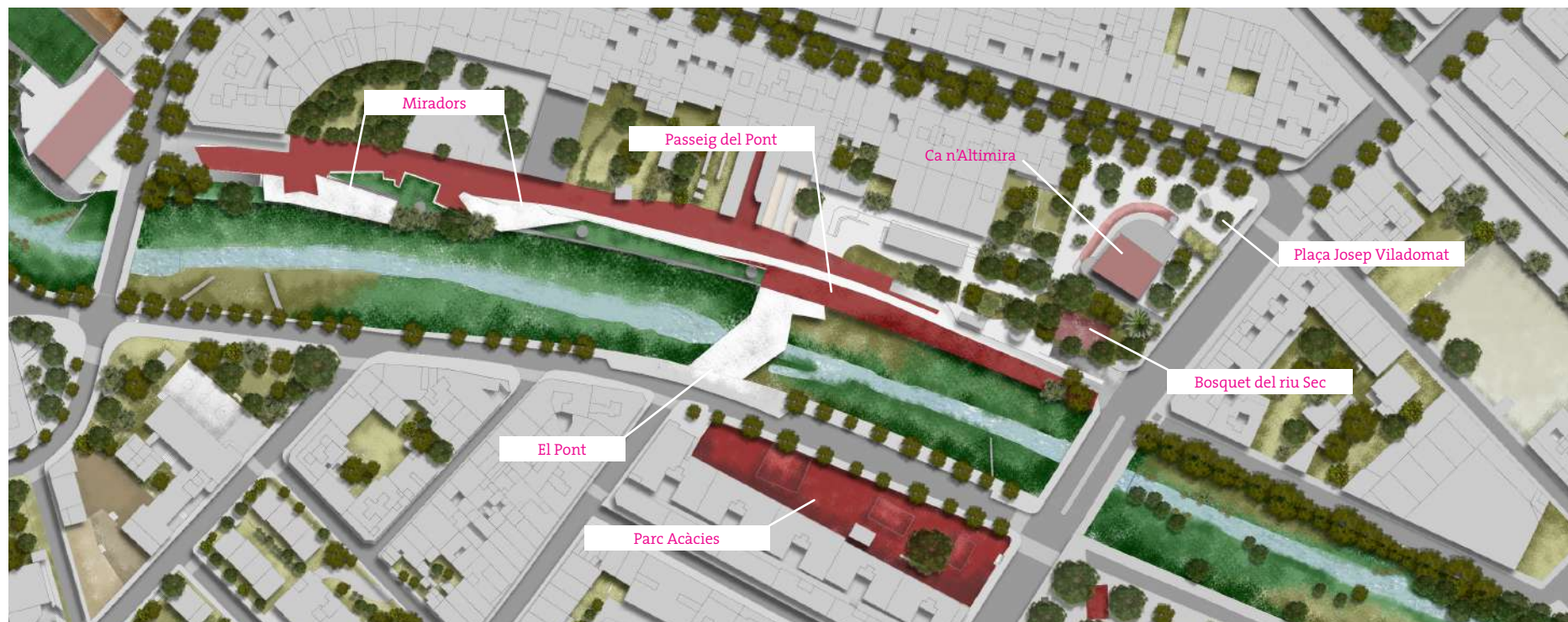
Per aquestes raons, els criteris generals del projecte arquitectònic per la posada en funcionament de l'edifici de Ca n'Altimira passen necessàriament per un projecte de rehabilitació. Aquest projecte pot incloure alguna ampliació, o variació dels espais interiors o exteriors existents, però haurà de ser respectuós amb la identitat arquitectònica com a masia del segle XV i com a biblioteca pública del segle XX. En tot cas, les possibles ampliacions o variacions es realitzaran d'acord amb el planejament vigent.

El nou edifici haurà de reforçar els vincles amb l'espai públic del seu voltant, no només amb la plaça de Josep Viladomat (on actualment s'ubica l'accés pel jardí interior, i on hi aboca el finestral corregut de planta baixa i també la terrassa de planta primera), el Passeig del Pont en particular, i els espais a les dues ribes del Riu Sec en general. Els espais exteriors identificats i amb més potencial de relació són:

- La plaça Josep Viladomat: és un espai públic molt fàcil d'integrar donada la seva proximitat i relació "a nivell" amb l'accés a Ca n'Altimira.
- El bosc de Ca n'Altimira: és l'espai del passeig del riu en contacte amb Ca n'Altimira i fins el Centre Juvenil, amb pinada i vegetació. Requereix un tractament per fer-lo més accessible i flexible.
- El Pont: les seves característiques físiques (amplitud i lloc de trobada) i la seva localització estratègica (gran visibilitat des de molts llocs) el fan ser un espai amb molt de potencial.
- El passeig del Pont: el gran espai públic de referència, ara infrautilitzat, que haurà de resoldre la convivència amb les servituds de l'aparcament soterrat existent.
- Els miradors del passeig: espais de petit format, d'accés ràpid i protegits dels incerts fluxes de vehicles i vianants del passeig del Pont.
- Parc de les Acàcies: parc equipat, proper a Ca n'Altimira, que pot acollir activitats incompatibles amb altres espais exteriors (per exemple, esports).

Planta de l'entorn de Ca n'Altimira

Caracterització de l'edifici

La nova Ca n'Altimira és un pol de producció social, artesanal i tecnològica. Un espai col·laboratiu d'innovació social, un espai d'aprenentatge col·lectiu i socialització on tots els ciutadans de Cerdanyola tenen la oportunitat de canalitzar els seus interessos, mostrar i compartir les seves realitzacions, i ser part de la comunitat que, amb la seva pròpia activitat, defineix la identitat de l'edifici.

Serà un espai d'acció i creació organitzat en tres grans blocs d'activitats i producció: el bloc artístic, el tecnològic i el social.

Activitat i producció artística

S'hi desenvoluparien tallers, cursos o activitats purament manuals, analògiques, on allò important és la producció artesanal d'objectes, peces d'art, creacions culinàries,... on es treballa amb la matèria.

Activitat i producció tecnològica

S'hi desenvoluparien tallers, cursos o activitats centrades en la innovació tecnològica, digitals, on les eines són equipaments i gadgets informàtics: un laboratori on es treballa amb electrònica i programació.

Activitat i producció social

És l'espai on es mostra la producció artesanal i tecnològica, on es fan visibles les creacions de la comunitat de Ca n'Altimira, és a dir, on es produeix l'intercanvi de coneixement i l'aprenentatge col·lectiu. S'hi desenvoluparien conferències, exposicions, espectacles o activitats públiques, obertes, on la gent hi interacciona. En aquest espai, es treballa amb persones.

Bloc artístic

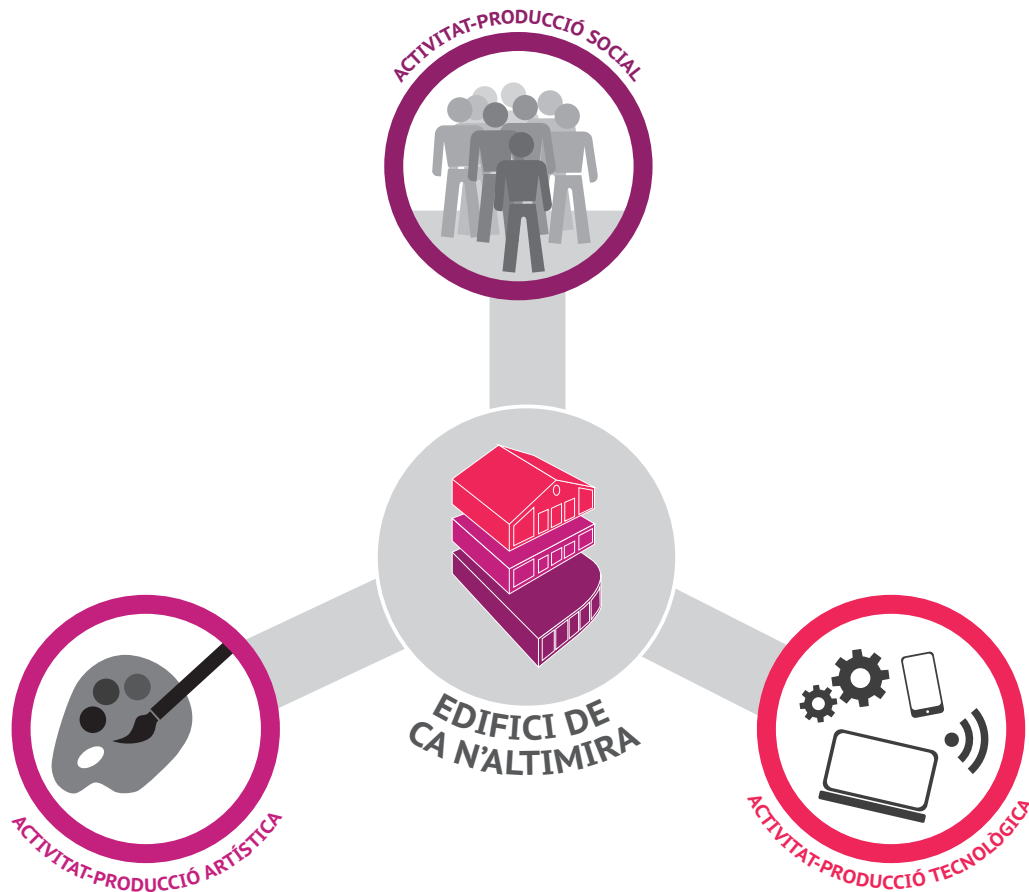

Bloc tecnològic

Bloc social

Amb aquesta fusió de laboratori tecnològic, tallers purament manuals i espais de socialització i visibilització, es busca per una banda l'aliança entre allò digital i analògic (que possibiliti una transició més accessible entre ambdós mons), i per una altra, la confluència social, la mixtura d'edats i col·lectius diferents on, partint dels seus propis interessos, poden explorar i filar espais de col·laboració comuns. Ca n'Altimira pot ser un recorregut, un viatge per a infants, joves, avis o famílies, un punt de trobada de l'emprenedoria amb els veïns i veïnes, un punt de trobada entre empreses, associacions i ciutadans no associats.

Com a nou equipament de ciutat, els recursos que posi a disposició de tots els ciutadans i ciutadanes de Cerdanyola han de ser complementaris als que ja existeixin. A més a més, haurà de facilitar la informació i gestió d'altres recursos del municipi que no pugui proporcionar. Però per a erigir-se en catalitzador dels interessos de la ciutadania, Ca n'Altimira, ha de ser capaç d'allotjar els tres blocs d'activitats i producció esmentats, doncs l'èxit d'aquest tipus d'equipaments és precisament ser facilitadors de les interrelacions dels tres mons (l'artístic, el tecnològic i el social).

Programa

El programa arquitectònic de l'edifici s'ha de basar en els tres grans blocs esmentats: artístic, tecnològic i social, i alhora assumir la necessària variabilitat dels espais on s'hi desenvolupin les activitats (optimització espacial en funció d'aforaments i sales, simultaneïtat i compatibilitat d'activitats,...). Ha de possibilitar i facilitar la relació amb els espais exteriors, l'estada i la circulació dels seus usuaris, i ha de contenir els propis espais de gestió i administració de l'equipament.

Cada gran bloc d'activitat i producció (artístic, tecnològic i social) requerirà una reserva de superfície útil a Ca n'Altimira, repartida en tres categories:

- Les sales d'activitats, amb capacitat per assumir aforaments elevats i compartimentar-se en espais més petits.
- Reserva d'espai per emmagatzemar mobiliari i elements de compartimentació, donat el caràcter flexible de les sales d'activitats.
- Espai auxiliar (estances o mobiliari) per materials vinculats a tot allò que s'hi desenvolupa a les sales d'activitats.

A més a més, s'ha de preveure les reserves de superfície per fer funcionar l'equipament:

- Sales de direcció, coordinació i reunió, tenint en compte que les estructures de gestió poden variar amb el temps.
- Serveis higiènics i espais de manteniment, a cada planta o àrea funcional, segons com es prevegui la proposta arquitectònica.
- Espais de circulació accessibles, en el sentit més ampli i inclusiu del concepte, des de l'accés físic fins a la comprensió i senzillesa d'orientació a tots els espais.

Respecte als espais exteriors, s'han d'incloure en el programa arquitectònic també, doncs les activitats que s'hi desenvolupin poden requerir de subministraments o reserva d'emmagatzematge a la pròpia edificació

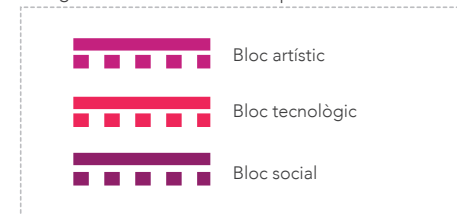
Bloc genèric: activitat i producció

Funcionament global de l'equipament

Categories de blocs d'activitat i producció

Proposta de distribució

La proposta de distribució d'espais a Ca n'Altimira es basa en els tres grans blocs d'activitat i producció que caracteritzen l'edifici. La planta baixa contindrà el bloc social, la planta primera l'artístic, i la planta segona el tecnològic. D'aquesta manera es clarifica i s'organitzen espacialment i conceptualment els tipus d'activitats que es duen a terme, identificant cada bloc amb una planta específica.

Les golfes contindran els espais de direcció i coordinació, és a dir, les sales on només accedeix el personal que gestiona i dirigeix l'equipament. D'aquesta manera s'allibera la planta baixa d'espais "privatius" per a què aquesta sigui d'ús totalment públic (encara que inclogui l'espai de recepció i informació).

En els següents quadres, amb un esquema paral·lel al del punt anterior "Inventari d'espais actuals", es fa una proposta d'espais específics, amb un càlcul aproximat de la superfície que deurien ocupar.

La necessària forquilla en aquesta assignació de metres quadrats proporciona, als tècnics que s'encarreguin de realitzar el projecte executiu, la flexibilitat programàtica per poder ajustar la proposta de disseny als criteris dels projectistes.

Els patis i terrasses s'inclouen en el recompte de la superfície útil.

Les superfícies construïdes es calculen amb factor de proporcionalitat.

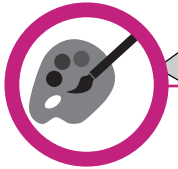
QUADRE DE SUPERFÍCIES			
(Proposta tècnica a partir dels estudis de detall i el procés participatiu de Ca n'Altimira)			
Planta baixa	Planta primera	Planta segona	Golfes
Sala multiusos (bloc social) 250-300 m ²	Sala de tallers (bloc art.) 100-150 m ²	Sala de tallers (bloc tecn.) 100-150 m ²	Direcció/coordinació 20-40 m ²
Mtjem mobiliari 10-30 m ² Sala auxiliar 10-20 m ²	Mtjem mobiliari 10-20 m ² Sala auxiliar 15-30 m ²	Mtjem mobiliari 10-20 m ² Sala auxiliar 1 10-20 m ²	Manteniment/magatzem 10-20 m ²
Espai trobada 100-200 m ² Recepció 15-30 m ² Sales reunions 20-60 m ²	Terrassa multiusos 150-200 m ² Espai trobada 50-100 m ²	Sales d'estudi 20-30 m ² Serv. Higienics 15-30 m ² Nucli vertical 15-20 m ²	Serv. Higienics 10-20 m ² Nucli vertical 10-15 m ² Manteniment 5-10 m ²
Serv. Higienics 15-30 m ² Nucli vertical 15-20 m ² Manteniment 5-15 m ²	Serv. Higienics 15-30 m ² Nucli vertical 15-20 m ² Manteniment 5-15 m ²	Manteniment 5-15 m ²	
Útil P. Baixa 440-705 m ²	Útil P. Primera 360-565 m ²	Útil P. Segona 175-285 m ²	Útil P. Golfes 55-105 m ²
TOTAL SUPERFÍCIE ÚTIL 1.030-1.660 m²			
Constr. PB 528-846 m ²	Constr. P1 432-678 m ²	Constr. P2 210-342 m ²	Constr. Golfes 66-126 m ²
TOTAL SUPERFÍCIES CONSTRUIDES 1.236-1.992 m²			
TOTAL SUPERFÍCIE DE PATIS I TERRASSES 300-600 m²			

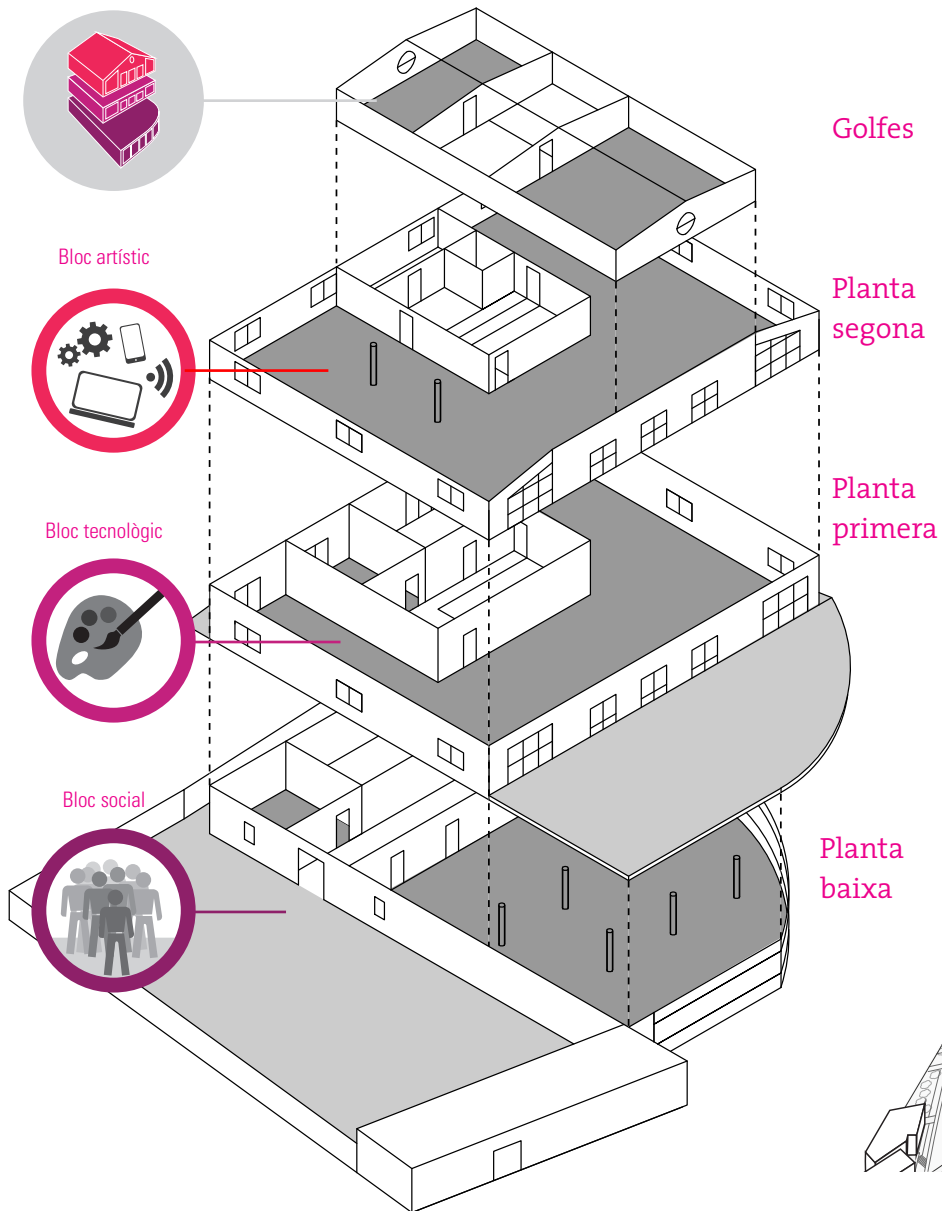
Bloc artístic

Bloc tecnològic

Bloc social

Esquema per plantes de Ca n'Altimira.

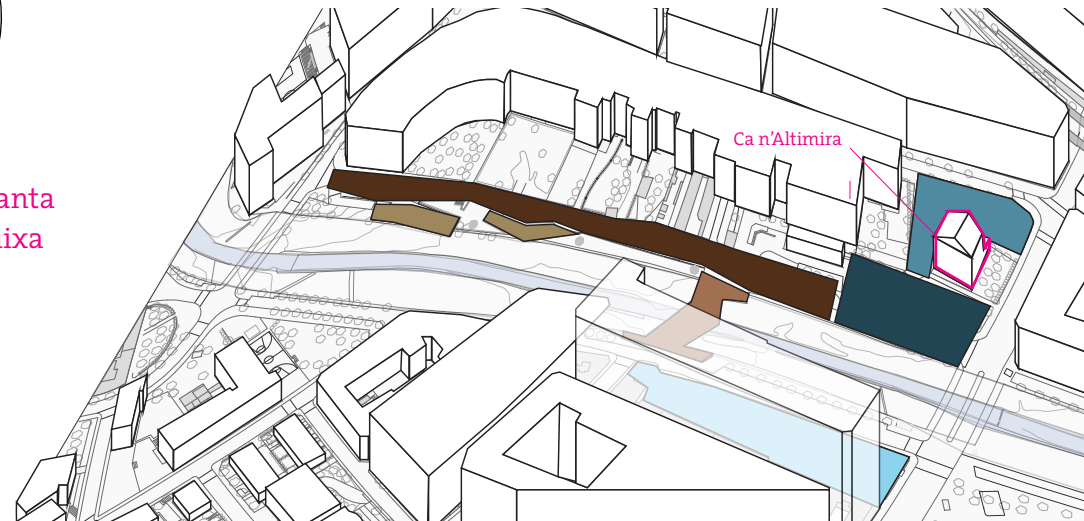

QUADRE DE SUPERFÍCIES

(Font pròpia)

Espai públic

	P. Josep Viladomat 400-800 m ²
	Bosquet R. Sec 500-900 m ²
	Pont R. Sec 300-600 m ²
	Miradors R. Sec 200-400 m ²
	Passeig R. Sec 1000-2000 m ²
	Parc acàcies 900-1500 m ²

Esquema de l'espai públic a l'entorn de Ca n'Altimira.

DETERMINACIONS DE GESTIÓ

Model de gestió

Una de les línies d'interés més importants engegades arran del procés participatiu de Ca n'Altimira ha sigut l'avaluació de la xarxa d'equipaments del municipi. De fet, la qüestió que es posava sobre la taula davant demandes específiques, per part de distints col·lectius, de destinar l'espai (total o parcial) de Ca n'Altimira per al seu ús exclusiu, era que la vocació pública, inclusiva i estratègica que Ca n'Altimira té com a edifici i com a lloc, l'havia de deslliurar de ser un espai dedicat a entitats específiques.

Si posem en relació els equipaments actuals del municipi amb el tipus d'activitats que hi poden tenir lloc, veiem que els equipaments més transversals en quant a usos són els Centre Cívics. Alhora, es detecten una sèrie d'activitats o d'interessos ciutadans que no tenen cabuda en cap equipament, i que es vinculen als àmbits de la creativitat, la tecnologia i els recorreguts vocacionals-professionals, també relacionats amb l'emprenedoria.

En qualsevol cas, aquestes reflexions destapen la necessitat de identificar i planificar la xarxa d'equipaments de la ciutat de Cerdanyola.

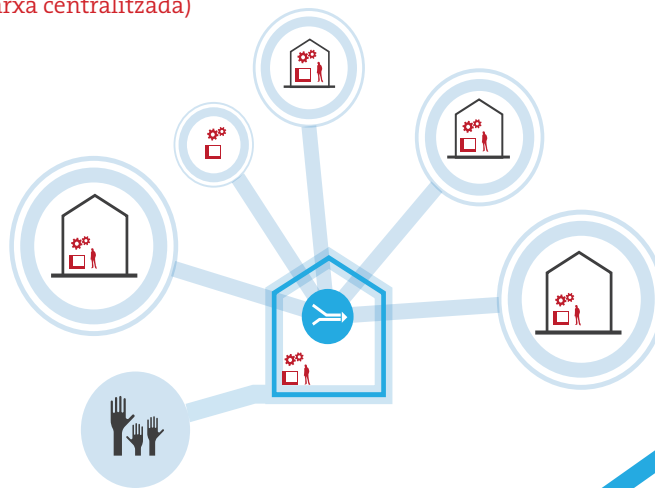
L'anàlisi dels resultats dels tallers oberts amb la ciutadania, com a culminació del procés participatiu realitzat al respecte del futur de Ca n'Altimira, també visibilitza aspectes molt rellevants que es consoliden com a condició sinequanon del Pla Funcional: tots els interessos ciutadans caben a Ca n'Altimira, però les activitats concretes vinculades a aquests interessos no tenen un espai assignat sinó un moment. Això significa que la ciutadania tindrà capacitat de proposta i gestió a Ca n'Altimira, per mirar d'encabir-hi en la programació aquestes activitats, o en el seu defecte, el redireccionament de l'activitat al lloc adient. Aquesta darrera qualitat, està derivada de la seva condició de centre referent per a la redistribució de demandes cap a la resta dels equipaments de la ciutat.

- Gestió i dinamització
- Equipaments existents
- Espais disponibles
- Activitats a proposar
- Usuaris a involucrar
- Procés participatiu

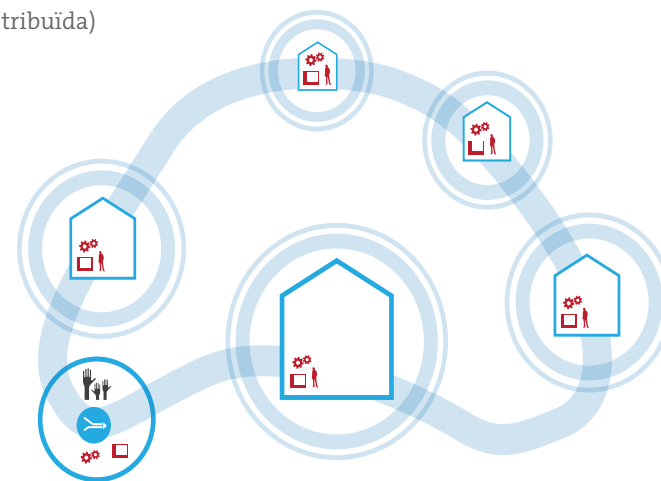
Model de gestió actual
(equipaments independents)

Model de gestió proposat
(equipaments en xarxa centralitzada)

Model de gestió de futur
(equipaments en xarxa distribuïda)

Progressió en el
model de gestió

Estructura de gestió

Definim una estratègia de gestió que es desenvolupa a tres nivells. Cada un d'ells amb una composició, filosofia i responsabilitats. Aquestos seran els nivells de gestió:

TÈCNICA

La composaria l'equip directiu i tècnic del centre, garantit des de l'administració local, bé proveint funcionaris, bé concursant públicament la gestió. En el segon cas proposem que hi haja sempre un tècnic municipal delegat dintre de l'equip.

Les funcions d'aquest nivell de gestió seran el manteniment propi de l'espai, la gestió de les peticions d'ús de l'espai exterior, la comunicació de la programació i les activitats que es desenvolupen als mitjans que es definisquen, gestió contingut web i coordinació dels espais i els diferents nivells de gestió.

COMUNITÀRIA

Composada pels usuaris de l'espai, per aquells que desenvolupen projectes a Ca n'Altimira, cosa que suposa que l'estructura i components serà canviant i més informal. Aquest nivell de gestió implicarà coordinar el projectes propis de cada usuari, les relacions que es puguen establir entre aquestos projectes, les sinergies, les possibilitats de definir noves propostes, de col·laborar entre els usuaris.

Aquest nivell de gestió es el reflex dels interessos presents a Ca n'Altimira en cada moment i de com evolucionen. També seria el centre de la filosofia PROSUMER, donat que aquesta comunitat realitza accions dintre de l'espai, amb els seus recursos, i ho mostra al mateix espai.

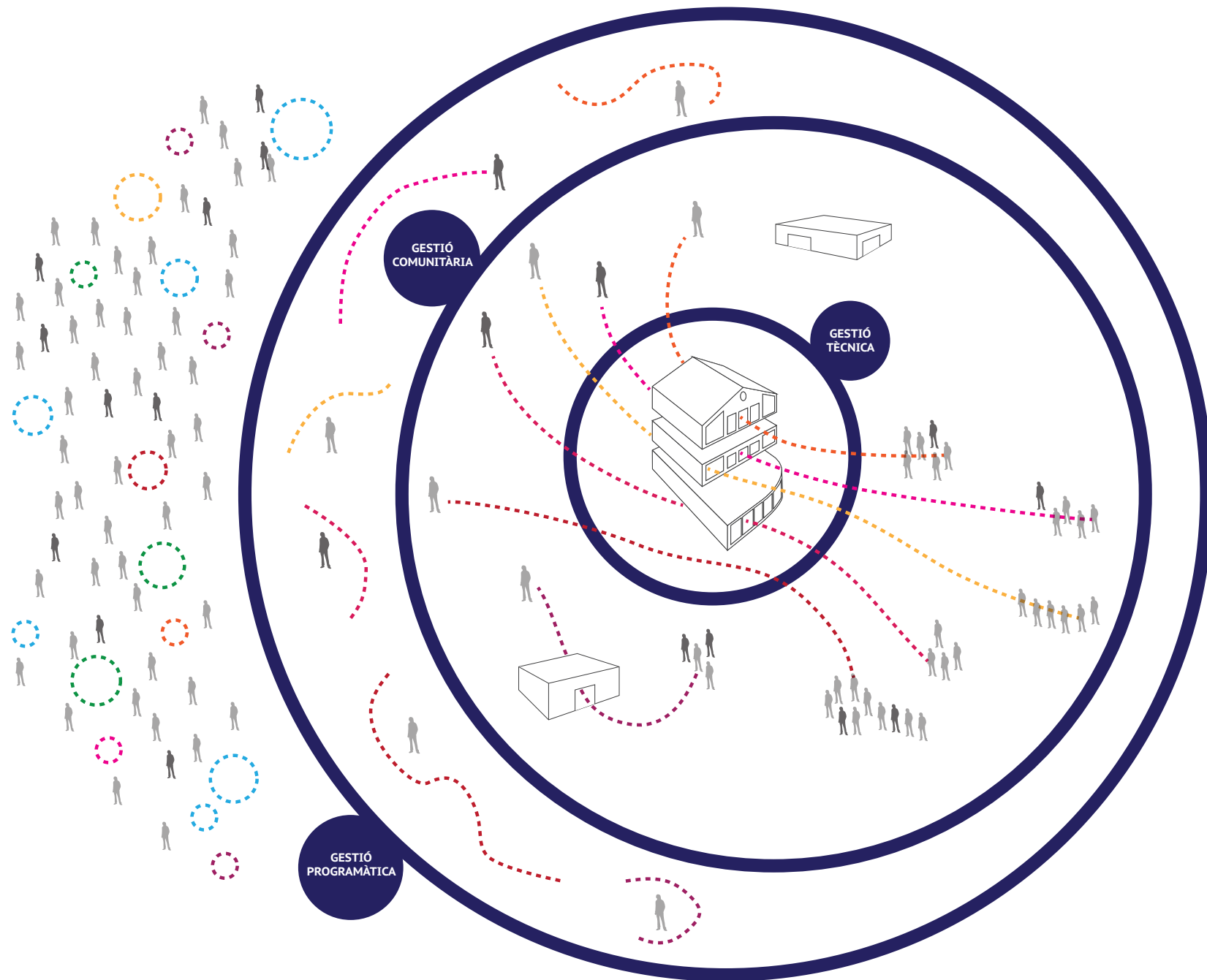
Un últim aspecte important tindrà a veure amb les relacions d'aquesta comunitat amb les entitats i la societat de Cerdanyola, amb les possibilitat de que la comunitat interna de l'espai es pose al servei de necessitats socials que puguen tenir resposta amb projectes o accions promogudes des de Ca n'Altimira. La manera en que es relacionen, i es mostren a la comunitat es facilitarà per part de l'equip tècnic del centre, al mateix temps facilitarà les millores en l'evolució de la gestió comunitària de Ca n'Altimira.

PROGRAMÀTICA

Prendrà la forma de Consell de Centre i estarà compostat per l'equip directiu, una representació dels usuaris i una de les entitats de Cerdanyola. Definirà la programació d'activitats de Ca n'Altimira, definirà noves relacions d'interessos, buscarà experts per a temàtiques amb impacte social... També defineix el procés per arreplegar i valorar propostes per a les diferents sales de Ca n'Altimira, gestionarà la crida de projectes, les bases, la distribució d'espais...

A nivell més intern redacta i/o aprova col·laborativament els manuals interns, eines de difusió, reglament del centre, memòries d'activitats... També dissenya els materials sobre innovació en la gestió i coordina l'estratègia de transferència de coneixement cap a altres equipaments.

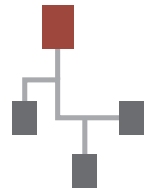

- Ciutadans a títol individual
- Ciutadans associats
- Interessos existents
- Projecte/activitat seleccionat
- Projecte/activitat en desenvolupament
- Nivells de gestió
- Ca n'Altimira
- Altres equipaments

**GESTIÓ
TÈCNICA**

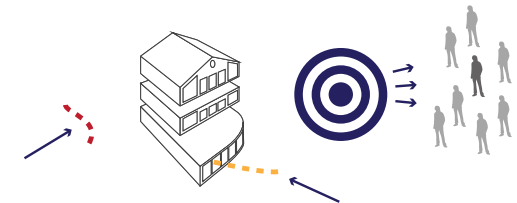
Forma:
Equip directiu

Encarregats:
Administració
(o persones en qui delegui)

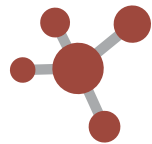

Funcions:
Gestió de les sales interiors
Gestió i reserva dels espais exteriors
Coordinació dels nivells de gestió
Comunicació de programació i activitats
Enllaços amb equipaments exteriors

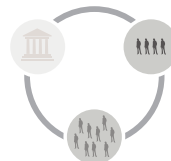

**GESTIÓ
COMUNITÀRIA**

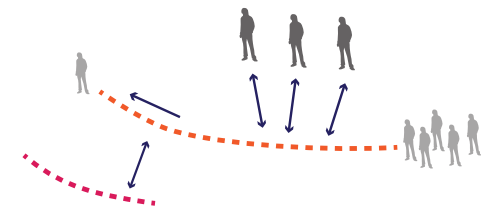
Forma:
Xarxa d'usuaris

Encarregats:
Usuaris
(a títol individual o com a entitats)

Funcions:
Desenvolupar els projectes propis
Treballar transversalitats entre projectes
Establir relacions entre projectes i entitats

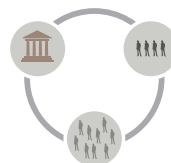

**GESTIÓ
PROGRAMÀTICA**

Forma:
Consell de Centre

Encarregats:
Administració
Ciutadans no associats
Entitats

Funcions:
Establir la línia política i estratègica
Definir el procés d'acceptació de propostes
Organitzar la crida per a nous projectes
Definir la programació
Seguiment i avaluació

